

Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, diaarinumero 1817/2025

Muutoksenhaunainen päätös: Lemin kunnanhallitus 23.6.2025 § 146

Itä-Suomen hallinto-oikeus on lähettänyt 12.8.2025 Lemin kunnanhallitukselle lausuntopyynnön koskien valitusta Lemin kunnanhallituksen 23.6.2025 § 146 tekemästä päätöksestä. Valituksessa vaaditaan kunnanhallituksen päätöksen kumoamista ja hallinto-oikeuden kannanottoa siihen, tuleeko Lemin tekniselle johtajalle antaa huomautus virkavelvollisuuden laiminlyönnistä.

Lemin kunnanhallitus lausuu asiasta seuraavaa:

Lemin kunnanhallitus on kokouksessaan 23.6.2025 § 146 käsitellyt oikaisuvaatimusta liittyen Lemin Lahnajärveen 29.3.2025 uponneen auton nostamisesta aiheutuneiden kustannusten maksamista. Auto on nostettu Lahnajärvestä 19.4.2025. Tilaus auton nostosta tehtiin kunnan toimesta, sillä kunta katsoo, että mahdollisten ympäristövahinkojen välttämiseksi auto oli nostettava järven pohjasta mahdollisimman nopeasti. Auto oli ehtinyt olla tähän mennessä järven pohjassa jo kolme viikkoa. Auton omistaja oli yrittänyt sopia itse auton hinausta 4.4.2025, mutta asia ei ollut edennyt vielä 19.4.2025 mennessä. Nostosta aiheutuneet kulut kunta osoitti auton omistajan maksettaviksi. Oikaisuvaatimuksessa auton omistaja kiisti toimitetun laskun ja vaati kuntaa maksamaan sen.

Sekä Kaakkois-Suomen ELY:n että Lappeenrannan seudun ympäristötoimen lausuntojen mukaan ajoneuvo oli hyvä saada ylös mahdollisimman pikaisesti, jotta voitaisiin välttää mahdollisten öljyvuotojen aiheuttama vesistön tai ranta-alueen pilaantuminen sekä niiden aiheuttamat puhdistus ja rajoitustoimet. Erityisesti Lahnajärven länsirantaan rajoittuva pohjavesialue katsottiin öljyn kannalta kriittiseksi alueeksi. Vt. kunnanjohtaja / tekninen johtaja Tommy Vesterlund toimii lisäksi kunnan jälkitorjuntaviranomaisena, joka tarkoittaa sitä, että pelastuslaitosten ensitoimien jälkeen öljyvahingon hoito siirretään kunnan jälkitorjuntaviranomaisen hoidettavaksi. Näin ollen Tommy Vesterlundilla oli toimivalta asian hoitamiseen.

Auton omistaja toteaa valituksessaan sekä oikaisuvaatimuksessaan, että noston jälkeen tehdyn tarkastuksen jälkeen, autossa ei ollut öljy- tai dieselvuotoja. Ei kuitenkaan voida olla varmoja siitä, olisiko mahdollisia vuotoja tullut tulevaisuudessa, jonka vuoksi auton nosto oli välttämätöntä mahdollisimman nopeasti.

ELY-keskuksen lausunnon yhteenveto:

Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että ajoneuvon välitön nostaminen oli tarpeen, jotta voitiin välttää ympäristönsuojelulain 16 §:n (maaperän pilaamiskielto) ja 17 §:n (pohjaveden pilaamiskielto) vastainen teko, josta vahingonaiheuttaja olisi vastuussa. Kaakkois-Suomen ELY-keskus valvoo ympäristönsuojelulain 21 §:n mukaisesti ympäristönsuojelulain noudattamista ja käyttää yleisen edun puhevaltaa lain mukaisessa päätöksenteossa.

Ympäristötoimen lausunnon yhteenveto:

Ympäristönsuojelupäällikkö katsoo edellä annetun selvityksen perusteella, että ajoneuvon nostaminen mahdollisimman nopeasti järvestä oli tarpeen, jotta ympäristövahingoilta voitiin välttyä. Mikäli ajoneuvon nosto järvestä olisi pitkittynyt, olisi myös riski mm. polttoaine-, öljy- ja muista kemikaalivuodoista vesistöön ja sitä kautta maaperään ja pohjaveteen kasvanut. Toteutuneet ympäristövahingot olisivat lisänneet kustannuksia haitan aiheuttajalle merkittävästi. Maaperän ja pohjaveden pilaaminen on kielletty ympäristönsuojelulaissa (YSL 16 ja 17 §).

Selvitysten perusteella Lemin kunnanhallitus päätti hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana ja valtuutti kunnan perimään auton nostosta aiheutuneet kulut auton omistajalta.

Kunnanhallituksen päätöksen jälkeen auton omistajan valtakirjalla valtuuttama henkilö ilmoitti sähköpostitse (3.8.2025), että auton nostamisesta aiheutuneet kustannukset korvataan auton liikennevakuutuksesta. Tämän vuoksi maksuasia katsotaan kunnan osalta ratkaistuksi.

Hallinto-oikeudelle toimitetussa kunnallisvalituksessa pyydetään hallinto-oikeutta ottamaan kantaa siihen, tulisiko kunnan tekniselle johtajalle antaa huomautus virkavelvollisuuden laiminlyönnistä. Lemin kunnanhallitus katsoo, että tämä kyseinen asia on muutoksenhaunalaisesta päätöksestä irrallinen ja sitä on kunnanhallitus käsitellyt jo sille saapuneen kantelun käsittelyn yhteydessä kokouksessaan 23.6.2025 § 147. Päätöksessään Lemin kunnanhallitus totesi, että kantelu on aiheeton eikä se aiheuta jatkotoimenpiteitä. Kunnanhallitus päätti hylätä kantelun. Tästä päätöksestä ei saapunut valitusajan puitteissa oikaisuvaatimusta kunnanhallitukselle. Auton nostoon liittyvässä asiassa kunnan tekninen johtaja on toiminut kunnan öljyvahinkojen jälkitorjuntaviranomaisena ELY:n ja ympäristötoimen suositusten mukaisesti, jotta mahdollinen ympäristövahinko voitaisiin välttää. Kantelun mukaan auton nostosta ei ole myöskään annettu viranhaltijapäätöstä. Toimeksianto on annettu puhelimitse eikä siitä ole tarvinnut tehdä kirjallista päätöstä, sillä hankinta ei ylitä Lemin hankintaohjeen mukaista pienhankinnan rajaa (3000 €).

Edellä mainitun selvityksen sekä toimitettujen asiakirjojen perusteella Lemin kunnanhallitus pyytää, että Itä-Suomen hallinto-oikeus hylkää valituksen perusteettomana.

Luettelo liitteenä olevista asiakirjoista:

1. Pöytäkirjanote, Lemin kunnanhallitus 23.6.2025 § 146
2. Alkuperäinen valitus laskuun liittyen, 9.5.2025
3. Vastine alkuperäiseen valitukseen, 23.5.2025
4. Oikaisuvaatimus vastineeseen, 4.6.2025
5. Lisäliite oikaisuvaatimukseen Lemin kunnanhallitukselle, 17.6.2025
6. ELYn lausunto, Lahnajärveen uponneen auton nostamisesta, 13.5.2025
7. Ympäristötoimen lausunto Lahnajärveen uponneen auton nostamisesta, 22.5.2025
8. Pöytäkirjanote, Lemin kunnanhallitus 23.6.2025 § 147